

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze – zal. 1922

Věstník**č. 244****15. 11. 2021**

1.1 Aktuální situace Spolku

Podzimní výstava proběhla bez problémů. Návštěva byla menší než obvykle, což je důsledek obecné situace mezi lidmi v poslední době.

Přednášky se rozběhly v pravidelných termínech, vždy každý 3. čtvrtek v měsíci. Sál je pro letošek zaplacen.

Knihovna a výbor podle rozpisu (zatím). Pokud by se muselo něco změnit, sledujte náš web, kde případné informace o změnách najdete.

Za výbor I. Běťák

1.2 Valná hromada kaktusářů a sukulentářů 23. 10. 2021 v Děčíně

Valné hromady SČSPKS (konané vždy jednou za 4 roky) se letos v Děčíně (zajišťoval L. Kunte) zúčastnilo 39 osob, zastupujících 23 spolků. Předseda J. Vích, který je i špičkovým úředníkem a znalcem zákonů a jediným oficiálním znalcem kaktusů s kulatým razítkem, představil, přečetl a vysvětlil návrh nových stanov. Probíralo se co a jak, kdo nám (kaktusářům) škodí, co je podle práva a stávajících zákonů a o co má, či nemá cenu bojovat a s kým.

Bylo oceněno několik starších členů výboru (Běťák, Červinka, Gratias).

Přes všechny současné potíže s papírem je papír pro časopis Kaktusy číslo 4/21 zajištěn.

Pro nové funkční období Valná hromada zvolila do Výboru SČSPKS z pražských členů:

- Lubomír Berka – jednatel SČSPKS
- Petr Pavelka – místopředseda pro Čechy
- Zlatko Janeba – člen pro komunikaci se zahraničím

Dále výbor SČSPKS jmenoval členy redakční rady časopisu Kaktusy, z našeho Spolku to jsou:

- Jaroslav Bohata
- Petr Pavelka
- Zlatko Janeba
- Jiří Štembera (redaktor)
- Lubomír Berka (zároveň i redaktor Atlasu kaktusů)

Za Prahu nás na valné hromadě bylo pět. Vše bylo velmi dobře připravené. Díky, Libore.

-IB-

1.3 Členské příspěvky – časopis Kaktusy 2022

Velmi prosím o dodržení termínu a těm, kdo i letos pošlou něco navíc, předem děkujeme. Příspěvky zůstávají stejné jako pro rok 2021. Časopis Kaktusy není epidemií Covidu nijak ohrožen. Pro rok 2022 je již připraveno první číslo a Speciál 1. Zůstaňte tedy i příští rok s námi.

Přílohou tohoto čísla Věstníku, letos posledního, je složenska A s Vaším evidenčním číslem (variabilní symbol) pro zaplacení příspěvku na rok 2022.

Členové nad 70 let 300,- Kč

Ostatní členové minimálně 370,- Kč

Pouze Věstník 70,- Kč

Tak jako v minulých letech necháváme na Vás, jakou výši členského příspěvku nám pošlete. Máme

radost z toho, že je členská základna našeho klubu trvale vysoká a činí více než 500 platících členů, a z toho již přes 60 % platí více než minimální částku. Výbor je Vám všem, komu to situace umožňuje, vděčen.

Příspěvky je možné platit na přednáškách nebo pomocí poukázek či bankovním převodem. Je vhodné platit obratem, nutné je dodržet termín 15. 1. 2022 (termín klubové objednávky u dodavatele). Útržky složenky (i případný bankovní výpis) slouží jako legitimace.

Vy, kteří platíte bankovním převodem, nezapomeňte uvést své evidenční číslo jako variabilní symbol a zaplatte do 15. 1. 2022.

Ivan Běťák

2. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2

Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

Termínový kalendář na rok 2021/2022					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Listopad 2021	2. 11.	2. 11.	18. 11.	18. 11.	P. Heřtus – Bolívie 2021
Prosinec 2021	7. 12.	7. 12.	16. 12.	16. 12.	Tradiční vánoční schůze – kvíz, spolkový program
Leden 2022	4. 1.	4. 1.	20. 1.	20. 1.	Z. Jiruše – Kaktusy Peru
Únor 2022	1. 2.	1. 2.	17. 2.	17. 2.	E. Chvosta – Kanárské ostrovy
Březen 2022	1. 3.	1. 3.	17. 3.	18. 3.	V. Zavadil – Kaktusy severu USA
Symposium 26. 3. 2021					

Program je předpoklad (vše bude záviset na aktuálním stavu v České republice), v případě změny vše upřesníme na našich internetových stránkách!

2.1 Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Naše spolková knihovna je otevřená všem členům, i korespondenčně. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny. Aktuální stav literatury a DVD je k dispozici na webových stránkách Spolku: <http://www.spks.cz/knihovna.html>.

Těšíme se na shledání s vámi v pravidelných dnech – každé první úterý v měsíci od 16 do 17 hod (v tento den následuje výborová schůze) a 3. čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod (následuje přednáška).

Nabízíme DVD záznamy z našich přednášek, přednášku vám vypálíme na DVD a po zaplacení poplatku je vaše na věky.

Za poslední období jsme doplnili knihovnu o následující tituly:

2309	časopis	Avonia 37	2019
2310	časopis	Kakteen und Andere Sukkulanten 70	2019
2311	časopis	Kakteen und Andere Sukkulanten 70	2019

2312	časopis	Succulenta 98	2019
2313	časopis	Swiat Kaktusow 48, 49, 50, 51, 52	2015, 2016, 2017, 2018, 2019
2314	časopis	Internoto 39, 40	2018, 2019
2315	časopis	British Cactus and Succulent Journal 37, Cactus World	2019
2316	časopis	Kaktusz-Világ 43	2019
2317	časopis	Cactaceae Etc. 29	2019
2318	Horáček L.	Sulcorebutia 2020	2019
2319	Möller A., Becker R.	Field Guide to the Succulent Euphorbias	2019
2320	Yetman D.	The Great Cacti - Ethnobotany and Biogeography	2007
2321	Appenzeller O.	Das Erbe Ehrenbergs - 54 Neue (Alte) Erstbeschreibungen Mammillarien Entdeckt	2017
2322	Lüthy J.M.	Taxonomische Untersuchung der Gattung Mammillaria Haw.	1995
2323	časopis	Ergänzungslieferung zum Work Die Mammillarien des Arbeitskreises für Mammillarienfreunde e.V.	1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000
2324	časopis	Ergänzungslieferung zum Work Die Mammillarien des Arbeitskreises für Mammillarienfreunde e.V.	2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009
2325	časopis	Ergänzungslieferung zum Work Die Mammillarien des Arbeitskreises für Mammillarienfreunde e.V.	2012, 2013, 2014, 2015, 2016
2326	časopis	Mammillaria - des Arbeitskreises für Mammillarienfreunde e.V. 37, 38	2013, 2014
2327	časopis	Sonderheft - des Arbeitskreises für Mammillarienfreunde e.V. - 1988	1988
2328	ročenka	Lose-Blatt-Sammlung des AfM	1990, 1991, 1992, 1993
2329	ročenka	Feldliste Helmut Rogozinski 1986 - 2007, Sonderheft - des Arbeitskreises für Mammillarienfreunde e.V. 2014	2014
2330	ročenka	Feldliste Eberhard Lutz 1986 - 2010, Sonderheft - des Arbeitskreises für Mammillarienfreunde e.V. 2011	2011
2331	Pin A.B., Simon J.	Guida Ilustrada de los Cactus del Paraguay	2004
2332	Petřek Todorová T.	Karel Čapek a kaktusy	2020
2333	ročenka	Atlas kaktusů 35	2020
2334	ročenka	Atlas kaktusů 35	2020
2335	Gottwald V.	Pěstění růží, kaktusů a rostlin tučnolistých	1927
2336	Verheulpen W., Piens E.J.M.	Het Geslacht Parodia, Monografie van en door Walter Weskamp	1987
2337	ročenka	Swiat Kaktusow, Nr. Specialny Lobivia, 54	2020
2338	Maule J., Matulová R.	Cibulománie	2021
2339	ročenka	Swiat Kaktusow, Nr. Specialny	2021

3. CO BYLO

3.1 Sedmé setkání přátel sukulentů ve Skochovicích 27. – 28. 8. 2021

Letošní sedmé Skochovice se konaly 100 let po tom, co Karel Čapek obohatil světové jazyky nejznámějším českým slovem ROBOT. A tak byl jednou ze tří proslulých postav světových dějin, zabývajících se po šichtě sukulenty, kterým jsme letošní Setkání věnovali. Druhou je Brian Herold May (74), astrofyzik, bývalý kancléř liverpolské univerzity, kytarista Queen, vášnivý zahrádkář a milovník aloe. Trojici doplňuje Emerson (74), mistr světa F1 z let 1972 a 1974, člen našeho organizačního výboru a autor mnoha článků z českých a slovenských sukulentářských periodik. Ten nás všechny v sále potěšil (předtočenou) zdravicí v češtině.

Celá akce začala v pátek ve 20.40 dendrologickou přednáškou světoběžníka Borise Puka Vrškového. Zavedl nás do křovin Latinské Ameriky, Etiopie a Sokotry. Puk se do Skochovic vrátil po několikaleté absenci a dorůstající generaci sukulentářů si získal svým jemným humorem.

Poté, co její flashdisk kladivem opravil velitel technické divize Jiří MacGyver Hadamovský, předstoupila před nás nebojácná Eva Smržová a ohromila čerstvě připravenou přednáškou o cestě po Namaqualandu v roce 2006. Její brilantní fotografie nádherně pestře kvetoucích (převážně) cibulovin byly vydařeným kontrastem baculatých dřevíček předřečníka.

Když se zdálo, že se půjdeme uložit ke spánku, hlavní skochovecký organizátor Tomáš Malíř vytáhl králíka z klobouku, džina z láhve a obušek z pytle: aktivistu duší i tělem, povoláním revolucionáře Jaroslava Šnicera. Jardova polytematická rozprava by se snad mohla označit zastřešujícím názvem Mexiko. Zapálený vypravěč se na nás vrhl se srdcem na dlaní, a tak jsme mu rádi odpustili jeho pichlavé miláčky na nekaktusovém setkání. Tato přednáška, která začala někdy po 23. hodině, prý skončila ve 4 hodiny ráno. To vím naštěstí pouze z protokolu Tomáše Malíře.

Sobota začala po 7. hodině příjezdy prodejců, na které plynule navázaly příjezdy diváků. V 9.20 byli představeni tři výše zmínění patroni a na barovou židličku před plátnem usedl první přednášející, předseda International Euphorbia Society Rikus van Veldhuisen. S pomocí obětavého tlumočnicka Jakuba Jilemického (které se vzdal veškerých privilegií a zakoupil si několik vstupenek) jsme se dozvěděli, že Rikus se ničeho nebojí. Tedy na cestách. Jak v Tanzanii, o které byla jeho přednáška plná euphorbií a monadenií, tak na Slovensku, kam odpoledne (ne poprvé) vyrazil.

V 11 hod. se dostal ke slovu František „Fanda“ Veselý a zasvěceně nás seznámil s taxonomií tlusticovitého rodu *Adromischus*.

Odpolední přednášku ušil na míru skochoveckému srazu Bořivoj Prokeš. Pojednal o rodu *Adansonia*. Na fotografiích nám ukázal odlišnosti a podobnosti všech osmi druhů, představil jak stromiska samotná, tak jejich kvítky, plody, prostředí i nedobré vyhlídky do budoucna.

Celou vydařenou akci tradičně zakončilo rozlosování bohaté tomboly. Je opravdu náhodou, že obě hlavní ceny zůstaly „doma“. Nádherný trs *Faucaria boscheana* (dárce Jaroslav Hušner) získal Tomáš Malíř a puzzle s botanickou tematikou (od Jakuba Jilemického) štěstěna přičkla oficiální fotografce Katce Nguyen.

Akce se letos zúčastnilo rekordních více než 70 účastníků. Nemalé náklady na dopravu nizozemského přednášejícího opět uhradil Spolek pražských kaktusářů vedený mládnoucím Ivanem Běťákem. Vynikající stravu podávala Jana Malířová.

A napřesrok? Určitě přijďte. V jednání jsou přednášky: Medúzovité euphorbie, část 2, Rod *Crassula*, Kosmatce nejsou jen lithopsy a conophyta, Sokotra.

Ota Melichar

3.2 Bořivoj Prokeš – Galapágy – 16. 9. 2021

V průběhu covidové výluky na internetu proběhla celá řada on-line přednášek, sledující měli možnost vidět „možné i nemožné“ ze světa kaktusů a sukulentů. Z toho plyne poměrně složitý výběr témat a přednášejících, kteří zůstali „opomenuti“. Jedno z těchto témat je návštěva Galapážských ostrovů,

na kterých se vyskytují „pouhé“ tři zcela raritní kaktusy.

Tématu se uvolil zmocnit pan Bořivoj Prokeš, který Galapágy navštívil. Hlavním tématem cesty do Ekvádoru bylo potápění a seznámení se s tím, co se vlastně na Galapágách odehrává. V prvním týdnu cesty navštívili ekvádorskou Amazonii, s indiány, s ježděním na lodích po Amazonce, s piraňami, kajmany a při přejezdu hor se sopkami (např. Cotopaxi). V této části se oko sukulentofila potěšilo pouze pohledem na broméliovitě *Hechtia*. Další dny pobytu se odehrávaly o tisíc kilometrů na západ od pobřeží Ekvádoru, kde se nachází souostroví Galapágy. Souostroví se skládá z cca 19 sopečných ostrovů větších než 1 km², které jsou obtékány studenou vodou Humboldtova proudu. Většina této části přenášky se odehrávala pod vodou nebo na pobřeží – lachtani, tučňáci, leguáni mořští a mnoho různých ryb a paryb (žraloci, rejnoci a podobní). Úžasné zážitky (nejen pro účastníky). Také na souš se dostalo – úžasně nehostinné prostředí, většinou téměř holá skaliska, nebo porostlá nízkým téměř neprostupným křovím, viděli jsme různé mořské ptáky, suchozemské leguány a hlavně želvy, v různých velikostech, formách a barvách. I na ty tři kaktusy se dostalo (pochopitelně endemické), nejhojnější byla *Opuntia galapageia*, *Jasminocereus thouarsii*, a *Brachycereus nesioticus*.

- *Jasminocereus thouarsii* je jediným druhem rodu. V dospělosti má rozvětvený, stromovitý stonek, který může být až 7 m vysoký. Stonky jsou tvořeny jednotlivými sekcemi se zúžením mezi nimi (charakteristický znak).
- *Brachycereus nesioticus* roste výhradně na téměř neúrodných lávových polích, kde vytváří rozsáhlejší skupiny. Roste ve štěrbinách, kde tvoří vlastní humus z mrtvých válcových stonků. Molekulární studie ukazují, že *Brachycereus* a *Jasminocereus* jsou příbuzné rody, přičemž jejich nejbližším příbuzným je rod z pevniny – *Armatocereus*.
- *Opuntia galapageia* je velmi variabilní druh opuncie, někdy je stonek nízký a plazící se, ale často velký a stromový, 2,5–5 (nebo více) metrů vysoký. Rostliny z jednotlivých ostrovů dostaly vlastní jména (nejméně 16 variet), která představují pouze místní fenotypy, z nichž jsou obvykle uznávány pouze tři odrůdy: *Opuntia galapageia* var. *galapageia* na ostrovech Bartolomeo, Santiago a Pinta, *Opuntia galapageia* var. *macrocarpa* na ostrově Pinzon a *Opuntia galapageia* var. *profusa* na Rabidě. Ze širšího pohledu se jedná jen o jeden druh.

Prima přednáška, děkujeme.

Luboš Berka

3.3 J. Chvastek – Etiopie 2021 – 20. 10. 2021

Jaromír Chvastek, dlouhá léta kaktusový, nyní conophytový frýdecko-místecký bard, k nám dorazil povyprávět o letošní dvoutýdenní cestě do východoafrické Etiopie. Výprava se uskutečnila letos v létě a zúčastnili se jí další dva Severomoravané. Jaromír nás zprvu připravil na fakt, že sukulentní flóra není ve východní Africe zdaleka tak hojná jako v Jihoafrické republice, kam doposud za sukulenty jezdil. Nedostatek fotografií s rostlinstvem měly doplnit snímky ptactva. Ale nakonec byla přednáška pěkně vyvážená. Obrázků opeřenců nakonec nebyla ani polovina. Viděli jsme několik aloí – organizátorem výpravy byl totiž specialista Roman Štarha, slušnou přehlídku běžnějších i vzácných euphorbií (*E. borenensis*, *E. ellenbeckii*) a dalších rostlin. Výprava navštívila dvě oblasti (Bitata) na jih od hlavního města Addis Abeba.

Bodry vypravěč na sebe prozradil i zážitky gastronomické a následné a dal by se poslouchat mnohem déle. Tak zas někdy příště a díky za návštěvu, Jaromíre!

Ota Melichar

3.4 Zájezd KaktusBus 2021 – 11. 9. 2021

V roce 2020 se KaktusBus nekonal 😞, letos na jaře to také nebylo možné, tak konečně se to povedlo. V úvodu musím poděkovat Pavlíčkům, Pavel mi možnost nabídl v červnu a Karel domluvil návštěvy.

- Martin Krpata.
Nádherné rostliny byly odměnou pro všechny, kteří vystoupali do mírného kopečka, těch cca 200 metrů. To, co jsem viděl v jeho velkém skleníku, tak to jsem ještě neviděl. Nádherné rostliny. Venku sbírka echinofosulokaktusů, prostě paráda.
- Pavel Pavlíček = Chrudimský kaktusář. Co dodat, kdo byl, ten ví a zná, kdo nebyl, tak třeba za 14 dnů přijede na Zamykání sezony.

- Oběd - opět musím napsat, že Globus nezklamal a cesta Chrudim - Pardubice a zpět, tak to byla velká úspora, jak času, tak velké porce za super ceny.
- Karel Pavlíček, tady jablko opravdu nepadlo daleko od stromu. Pěkná sbírka.
- Jiří Fabián. To, co jsem tady viděl, tak to jsem ještě neviděl. Vše nádherně upravené, krásné zdravé velké rostliny, třeba kvetoucí Gruson, všechno uklizené, načančané, zahrádka kolem domku, skleníku, prostě nádhera. Dovolil jsem si to na místě komentovat: „Já blbec nadávám, že ta moje s námi nejela, ale nyní jsem vlastně rád, protože kdyby to tady viděla, tak by mne domestikovala mnohem více.“
- MANŽELKY KAKTUSÁŘŮ, já zde píšu, kdy kde a u koho jsme byli, ale jen chlapi, ale velkou zásluhu na úspěšnosti tohoto zájezdu mají manželky navštívených, které nám pomohly se servisem, obsluhou, kafem i zákusky. Tak nyní takto samostatně: Děkuji vám 😊.
- Děkuji, prostě se to povedlo.
- Ale děkuji také i účastníkům zájezdu, že našli tu odvahu a vyrazili. Myslím, že to byl úspěšný zájezd a můžeme se těšit na KaktusBus2022 😊.

...

Pozn. pod čarou: Během zpáteční cesty, kolem Kolína, se mi narodila vnučka Vanesska, prostě úspěšný zájezd, jak má být.

Jirka Vařečka

3.5 Setkání Gymnofilů 20. – 21. 8. 2021

Bylo to pěkné setkání s přáteli a s podobně postiženými = pěstiteli rostlin rodu *Gymnocalycium*.

- Rudolf Slaba: Ruda nás provedl přírodou, ale i folklorem, ze svých cest (byl tam již 12x). Bylo to zajímavé povídání a krásné obrázky.
- Tereza Petřek Todorová: Tereza mám povídala o nejen o vztahu Čapek – kaktusy, ale i o jeho setkávání s mnohými kaktusáři i o přátelství, nejen např. s A. V. Fričem, ale i o spřátelení se jejich žen. Poutavé povídání a citace z dopisů a článků. Sám jsem byl překvapen, jak to do programu sedlo, a již mám knihu rozečtenou... a pěkné.
- Václav Jiránek: Václav opět předvedl profesionální přednášku. V první fázi nám vysvětlil, jak vlastně vysévá. Potom nám ukázal fotky z nalezišť a do toho u jednotlivých rostlin ukázal, jak mu za 6 (7) let kvetou ve skleníku. Já mám rád, když je v přednáškách i kus z praxe, a i proto se mi ti moc líbilo, byť jsem tuto přednášku již slyšel v Praze.
- Milan Kůrka: Milan nás provedl nalezišti a provedl zasvěcený komentář. Pro mne bylo velkým přínosem sledování včetně změn rostlin s ohledem na nadmořskou výšku. Speciálně zde zmiňuji *Gymnocalycium monvillei*.

Jak Milan, tak Ruda i Václav pobýli na několika stejných místech, byť ne zcela totožných, a tak bylo zajímavé sledovat jejich pohled na rozšíření jednotlivých rostlin

Určitě je potřeba poděkovat i za organizaci a za „placku“, kterou dostal každý účastník setkání.

Jirka Vařečka

4. Ostatní

Výročí

21. října oslavil náš dlouholetý člen Vladislav Šedivý 80. narozeniny. Blahopřejeme.

-IB-

Výzva

Vážení přátelé!

Výstavy Spolku pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze jsou součástí života Spolku. V příštím roce slavíme 100. výročí založení Spolku, proto by tomu měla výstava K+S odpovídat. Bude to již v pořadí 55. Výstava.

Myslíme si, že každoroční výstavy snesou přísná měřítka, ale je smutnou skutečností, že vystavujících členů je pravidelně deset až patnáct, přitom jsme největší spolek na světě. Je nás v pražském spolku více než 500. Prosíme proto naše členy, aby se aktivně zapojili do výstav prostřednictvím svých jistě krásných rostlin. Chápeme, že ne každý pěstitel je schopen zaplnit metr výstavní plochy, ale v každé i malé sbírce jsou rostliny, kterými se můžete pochlubit.

Zkuste přispět k oslavě 100. výročí spolku tím, že vystavíte své, mnohdy málo zastoupené rostliny ve sbírkách.

Krásné rostliny vždy upoutají pozornost návštěvníků i potencionálních nových pěstitelů. Každá vystavená rostlina se zúčastní soutěže o nejhezčí rostlinu výstavy, a každý vystavující dostane malý dárek a pozvání na slavnostní otevření výstavy.

Výstava bude otevřena 27. 5. – 11. 6. 2022. Příprava výstavy začne v neděli 22. 5. 2022.

Více informací k výstavě v příštím věstníku nebo na členských schůzích.

Za výstavní výbor garant výstav Karel Halbich

Příspěvky do Věstníku posílejte na adresu:

jednatel SPKS: Ing. Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: berka.frailea@seznam.cz

předseda SPKS: Ing. Ivan Běťák, Pod Lesem 27, 143 00 Praha 412, e-mail: betak@volny.cz

<http://www.spks.cz/>; <https://www.facebook.com/SPKSPraha>